

Kapitoly z dějin filmu II.

Hollywood po r. 1945

Hollywood za války

- Patriotická melodramata (1941-42)
- Válečné dokumenty a informační filmy
 - Frank Capra, John Huston, John Ford...
 - ***Why We Fight*** (Frank Capra, 1942-44)
- Realističtější filmy (1943-44)
 - Nebezpečí fašismu a nacismu
 - Spojenecká vojska a život v okupovaných zemích

VYŠŠÍ NÁVŠTĚVNOST

- Během válečných let největší návštěvnost (týdně cca 85 milionů osob – 4 x více než na poč. 90. let)
- Na výrobě filmů pomáhala armáda
- Zvláštní daň ze vstupenek
- Stabilita kinematografického průmyslu

POVÁLEČNÝ BOOM

- Stabilní studiový systém a ověřené žánry
- Mezinárodní úspěch
- 1946: cca 100 milionové týdenní tržby
- Obrat:
 - Zdanění amerických filmů v zahraničí
 - 1948 Paramount
- Konec studiového systému a restrukturační

POVÁLEČNÉ ŽÁNRY

SOCIÁLNÍ TEMATIKA

- Soudobé sociální problémy a jejich řešení (rasismus, politická korupce, alkoholismus, kriminalita apod.)
 - **Ztracený víkend** (The Lost Weekend, 1945, Billy Wilder)
- Polodokumentární rekonstrukce zločinů
 - **Naked City** (1948, Jules Dassin)
- Vliv těchto filmů ještě v 50. letech
 - **V přístavu** (On the Waterfront, 1954, Elia Kazan)

FILM NOIR

- Nové nálady: cynismus, temnota, zoufalství; morální dvojznačnost
- Adaptace: Dashiell Hammett, Raymond Chandler, James M. Cain (a další)
- Vizuální styl: širokoúhlé objektivy, „low-key“ svícení, zvláštní kompozice obrazu
- **Pojistka smrti** (Double Indemnity, 1944, Billy Wilder)
- **Maltézský sokol** (The Maltese Falcon, 1941, John Huston)

INSPIRACE

- Německý expresionismus a hororové filmy
- Americké gangsterky 30. let
- Exotismus a dekadence
- Francouzský poetický realismus (Carné, Duvivier)
- „hard-boiled“ romány
- Popularizace Freuda

VLIV

- Americká kinematografie obecně
- Změna pozitivní a optimistické nálady
- Např. ve filmech:
 - **Život je krásný** (It's a Wonderful Life, 1946, Frank Capra)
 - **Mrtvá a živá** (Rebecca, 1940, Alfred Hitchcock)

STUDENÁ VÁLKA

- „Hon na čarodějnice“ v řadách hollywoodských pracovníků
- HUAC (House Committee on Un-American Activities) – 1947
- CFA (Committee for the First Amendment) – John Huston, Gene Kelly, Humphrey Bogart, Lauren Bacall

OPATŘENÍ V HOLLYWOODU

- „Waldorf Statement“ – vlivní členové MPAA propustili a odmítli znovu zaměstnat obviněné ze spolupráce s komunistickou stranou
- Období „černých seznamů“
- Restriktivní autocenzura
- 1947 – poč. 50. let

NÁSTUP TELEVIZE

- 1939 – oficiální představení v New Yorku
- Obrovský úspěch (vysílání 15 hodin týdně)
- Stagnace během války
- Počet televizorů: 1949: 1 milion; 1951: 10 milionů; 1959: 50 milionů
- 1956: členové MPAA odmítli spolupracovat s TV
- Snižování návštěvnosti kin od r. 1948

HOLLYWOOD 1952-1965

- Odpověď na antikomunistickou hysterii na jedné straně a nástup televize na straně druhé

NÁVRAT K TRADIČNÍM ŽÁNŘŮM

- Western, muzikál, kostýmní historický film
- Spektakulární žánry snadněji soutěžily s televizí a byly vhodnější pro prezentaci nových technologií

BARVA

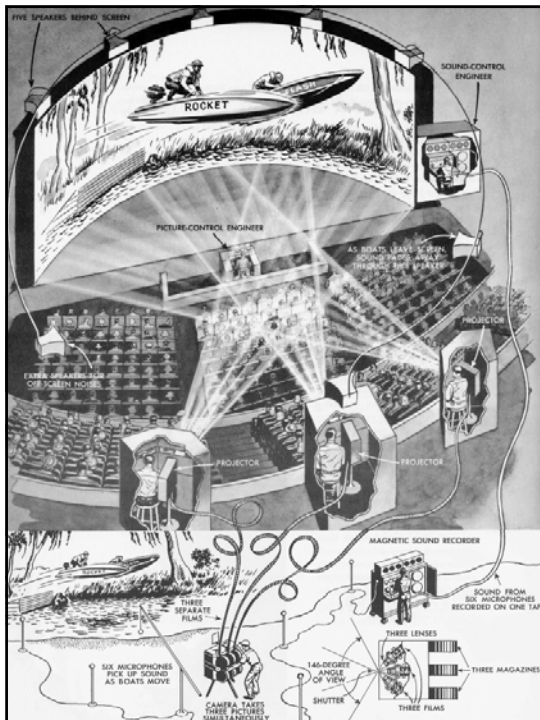
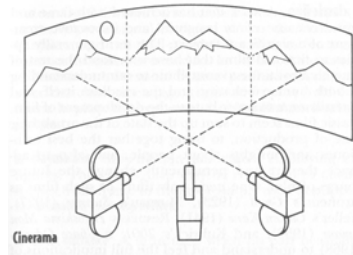
- Zvyšování počtu barevných filmů 1952-55 (ze 12% v r. 1947 na přes 50% v r. 1954)
- Nejprve monopol Technicoloru, 1950 nástup Eastmancoloru
- V roce 1979 bylo 96% americké produkce v barvách

ŠIROKOÚHLÉ FORMÁTY

- Cinerama
- 3D
- CinemaScope
- VistaVision
- Todd-AO a 70 mm

CINERAMA

- Válcově zakřivená promítací plocha
- 3 kamery 35mm film + 6 kanálů magnetické zvukové stopy na samostatném pásu

This is Cinerama

- Premiéra 30. září 1952 v New Yorku

3D

- ***Bwana Devil*** – premiéra 26. listopadu 1952 v Los Angeles
- 2 synchronizované kamery
 - Obraz pro pravé a levé oko
- Polarizující nebo barevné filtry

3D: Filmy

- ***Líběj mě Katko*** (Kiss Me Kate, 1953, George Sidney)
- ***Vražda na objednávku*** (Dial M for Murder, 1954, Alfred Hitchcock)

CINEMASCOPE

- Využití anamorfotické čočky
- 1953, Twentieth Century Fox
- **Roucho** (The Robe, 1953, r. Henry Koster)
- Nejúspěšnější ze širokoúhlých formátů

VISTAVISION

- 1954, Paramount
- Horizontální umístění okénka 24 x 36 mm (jako ve fotografickém aparátu)
- **Bílé Vánoce** (White Christmas, 1953, Michael Curtiz)

TODD-AO a 70 mm

- Podobné charakteristiky a kvality jako Cinerama, ale mnohem levnější a spolehlivější
- 70 mm široký filmový pás se 4 magnetickými zvukovými stopami
- ***Oklahoma!*** (1955, r. Fred Zinnemann)

REŽISÉŘI

- Otto Preminger
 - Carmen Jones (1954)
- Elia Kazan
 - ***V přístavu*** (On the Waterfront, 1954)
 - ***Na východ od ráje*** (East of Eden, 1955)
- Nicholas Ray
 - ***Rebel bez příčiny*** (Rebel Without a Cause, 1955)
- Robert Aldrich, John Huston, Anthony Mann, ...

ŽÁNRY

- Muzikál: **Zpívání v dešti** (Singing in the Rain, 1952)
- Komedie: **Jak si vzít milionáře** (How to Marry a Millionaire, 1953)
- Western: **V pravé poledne** (High Noon, 1952)
- Gangsterka, Science Fiction

- Proměna a vývoj některých žánrů

HOLLYWOOD 1965-1970

- Pokles úspěšnosti amerických filmů ve světovém měřítku
- Změna složení publika
- Finanční problémy v Hollywoodu

NOVÝ AMERICKÝ FILM

- ***Bonnie a Clyde*** (Arthur Penn, 1967)
 - Subverzivní ve formě i obsahu
 - Později film často imitován
- ***2001: Vesmírná odysea*** (Stanley Kubrick, 1968)
- ***Divoká banda*** (The Wild Bunch, Sam Peckinpah, 1969)

- Otevřené zobrazování násilí
- Rozpory v USA rozdělených válkou ve Vietnamu
- ***Bezstarostná jízda*** (Easy Rider, 1969, Dennis Hopper)
- Vlna filmů o „kultuře mladých“ – protest, drogy, rozpory mezi generacemi

70. LÉTA V HOLLYWOODU

NÁVRAT FILMU PRO MASY

- ***Love Story*** (1970, Arthur Hiller) a ***Letiště*** (Airport, 1970, George Seaton)
- Inflace: mezi lety 1972-1977 vzrost průměrný rozpočet o 178%; v r. 1979 se pak cena téměř zdvojnásobila oproti roku 1977 (průměr 7,5 milionu dolarů na film)
- Snižování počtu filmů; zvyšování peněz na reklamu a marketingové kampaně

ZKUPOVÁNÍ STUDIÍ

- Během 60. let byla většina hollywoodských studií pohlcena většími konglomeráty
 - Jen 20th Century-Fox, Columbia Pictures Industries a Walt Disney byly na konci 70. let samostatnými subjekty
 - První dva zmiňované subjekty pak prodány počátkem 80. let

NOVÍ TVŮRCI

- Většina vystudovala nějaký univerzitní filmový program
- Vizuálně a technicky sofistikované filmy
- Francis Ford Coppola (***Kmotr***, 1972)
- George Lucas (***Hvězdné války***, 1977)
- Steven Spielberg (***Čelisti***, 1975)
- Martin Scorsese (***Taxikář***, 1976)
- Robert Altman

80. LÉTA

FILMY PRO MLADÉ

- Neúspěch westernu Michaela Cimina
Nebeská brána (Heaven's Gate, 1980)
- „psycho-slasher“ – ***Halloween*** (1978,
John Carpenter)
- science fiction a fantasy – ***E. T.
mimozemšťan*** (1982, Steven Spielberg),
série Indiana Jones

VIDEO

- Filmy ovlivněné televizní estetikou a videoklipem, které budou vypadat dobře i v televizi
 - ***Flashdance*** (1983, Adrian Lyne)
- Velkofilmy „pro kina“ (70 mm, Dolby)
 - ***Vetřelci*** (1986, James Cameron)
 - ***Amadeus*** (1984, Miloš Forman)